

Ruud van der Woerd, Stadsschouwburg Eindhoven:

“Alles begint bij de programmering”

Het huidige theater van de Stadsschouwburg Eindhoven opende op 2 oktober 1964 haar deuren. In 1992 is de Schouwburg overgegaan van een stichting naar een N.V., met als enige aandeelhouder de gemeente Eindhoven. AV & Entertainment sprak met Ruud van der Woerd, Manager Techniek.

Ruud van der Woerd is net na de privatisering van 1992 in dienst getreden bij de Stadsschouwburg Eindhoven als hoofd technische dienst. Voor die tijd werkte hij voornamelijk bij toneelgezelschappen, alwaar hij zich bezighield met theatertechniek en productiewerk. Sinds 1992 is zijn functie aanzienlijk veranderd. Tegenwoordig maakt hij deel uit van het Managementteam, waar hij de verantwoording draagt voor twee afdelingen, waaronder de afdeling Toneeltechniek met 16 vaste medewerkers en 16 oproepkrachten. In totaal zijn er 130 tot 140 personen werkzaam, inclusief oproepkrachten, deeltijdwerkers etc. In vaste dienst werken er ongeveer 55 mensen bij de Stadsschouwburg.

Eigen broek ophouden

De Stadsschouwburg Eindhoven zit op het moment volop in een verbouwing, die moet worden afgerond in december 2006. De Stadsschouwburg heeft met de verbouwing een duidelijk doel voor ogen. Van der Woerd: “Tegenwoordig wordt van de culturele instellingen cultureel ondernemerschap gevraagd, dat wil zeggen dat we steeds meer onze eigen broek moeten ophouden. Samen met de gemeente Eindhoven zijn we tot de conclusie gekomen dat deze verbouwing noodzakelijk is om ook in de toekomst nog door te kunnen groeien, om zo ook financieel minder afhankelijk te zijn van subsidie.” Daarnaast vindt de Stadsschouwburg het erg belangrijk om een breed aanbod te blij-

ven brengen. Bijvoorbeeld nieuwe eigentijdse opera's, balletvoorstellingen, maar ook toneelvoorstellingen, naast de - over het algemeen - beter lopende musical en cabaretproducties. Van der Woerd: “Zo'n breed aanbod realiseren wordt steeds moeilijker aangezien dit soort producties enorm veel geld kost. Kortweg zou je kunnen zeggen dat we dankzij bijvoorbeeld Tineke Schouten ook een eigentijdse opera kunnen laten zien”. Met de bouw van de Philipszaal, kunnen we een voorstelling die voorheen in de Grote Zaal moest staan vanwege techniek, nu vaker naar de Philipszaal verplaatsen. Deze zaal heeft wel een kleinere capaciteit, maar als er slechts een paar honderd mensen in de zaal zitten, is het artistiek en zakelijk een betere

keuze. De Grote Zaal hebben we nu in de toekomst vaker vrij voor bijvoorbeeld een seriebespeeling, zoals een National Tour van Joop van den Ende.

Sponsoring

Om de verbouwingen te realiseren is de Schouwburg op zoek gegaan naar sponsors. Als je in Eindhoven zit, heb je natuurlijk een hele mooie sponsor voorhanden: Philips. Deze multinational is de hoofdsponsor die zijn naam heeft verbonden aan de kleine zaal, de Philipszaal. De andere hoofdsponsor, in dit geval van de grote zaal is NRE, een energiebedrijf uit de regio. Naast deze twee zalen komt er tevens een Theatercafé, een restaurant en een kleine

ruimte, het voormalige Globetheater (de Kameleon), voor inleidingen en kleine ontvangsten en dergelijke.

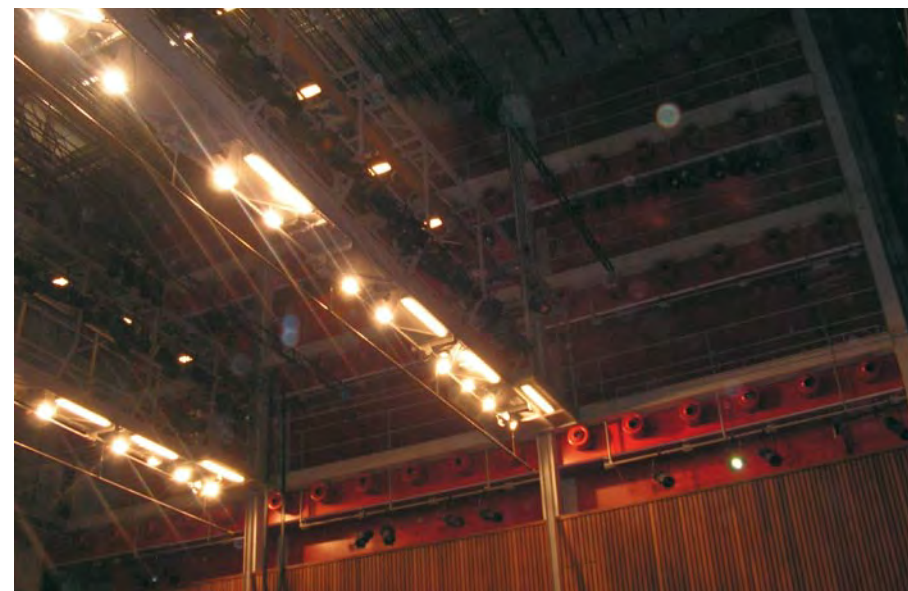
Daarnaast bestaat er bij de Stadsschouwburg de Stichting Cultuur en Bedrijf. De leden van deze stichting wonen vier keer per jaar een voorstelling bij en hebben eens per jaar een cultureel uitje. Het idee hierachter is dat je als bedrijf samen met zakenrelaties een lekker avondje uit hebt, maar daarnaast bepaalde voorstellingen mogelijk maakt. Van der Woerd: “Dit kan bijvoorbeeld een prachtig buitenlands product zijn, dat we anders niet naar Nederland zouden kunnen halen. Deze voorstelling haal je nu naar Eindhoven. Je hebt hem al een keer doorverkocht aan Cultuur

en Bedrijf en zo maak je hem de tweede dag mogelijk voor de bevolking van Eindhoven.”

'Theatro Central'

De verbouwingsplannen van de Schouwburg zijn helemaal in eigen beheer gemaakt. Wel heeft men een sparringpartner of klankbord gevonden in Louis Janssen van het bedrijf Theateradvies. Van der Woerd: “Het concept van de nieuwe zaal had Louis al in zijn hoofd toen hij nog hoofd Techniek was bij de toneelgroep Amsterdam, een man met een enorme kennis. Toen wij het samen over het concept hadden zei Louis dat ze in Sevilla een zelfde soort theater, 'Theatro Central', hadden gebouwd voor de Expo in 1992. Daar zijn we vervolgens dan ook gaan kijken. Er is een vertaalslag gemaakt naar een Nederlands theater, aangezien een Spaans theater, volgens Van der Woerd niet bouwt voor één - laat staan twee - verschillende producties op dezelfde dag. Van der Woerd: “Het komt voor dat wanneer zij bijvoorbeeld een concertuitvoering hebben, zij daar twee of drie dagen voor nodig hebben om de zaal in te richten. Daar krijgen wij hoogstens drie of vier uur voor.” De Schouwburg is in 1993 begonnen met de ideevorming en een ideaal programma van eisen, waarna vervolgens concessies moesten worden gedaan vanwege het budget. Van der Woerd: “Iedereen moet uiteindelijk toch een beetje water bij de wijn doen. Ik denk dat dit hoort bij zo'n proces, maar we hebben wel de Gemeente kunnen overtuigen van noodzaak en belang van een groter dan voorziene investering. De toenmalige gemeenteraad van Eindhoven stelde zo'n 6 miljoen gulden ter beschikking, het is inmiddels een project geworden van 30 miljoen euro!”.

De werknemers zijn allen zeer betrokken geweest in het proces. Met enige trots meldt Ruud dan ook dat ze behoorlijk wat expertise in huis hebben en in een dergelijk proces wordt dat nog eens duidelijk. Het grote geheel heeft Van der Woerd bedacht in samenspraak met de architect en directie en zijn ploeg. Maar één ding staat als een paal boven water: “Het begint bij de programmering, dat bepaalt alles.” Bij toneeltechniek zijn werk/adviesgroepen opgericht. De adviesgroepen lieten zich weer voeden door importeurs, leveranciers, lichtontwerpers en bijvoorbeeld een beurs als de Plasa in Londen. Uiteindelijk zijn er offertes aangevraagd en zo viel de keus op Audio Pro voor het geluid en Lightco voor

het licht. De stoelen zijn geleverd door Jezet Seating en de trekkenwand door de firma Stakebrand.

Flexibiliteit

De flexibiliteit die soms wordt gevraagd van de organisatie is terug te vinden in het gebouw. De infrastructuur van de Philipszaal is daar volgens Van der Woerd het beste voorbeeld van. "We kunnen de zaal zowel als lijst of als vlakke vloer bespelen. De artistieke klant is koning, nagenoeg alles is mogelijk: willen jullie een bos in het midden... geen probleem. Zeg maar waar jullie met de techniek willen gaan zitten." De tribune is helemaal te verwijderen, waar-

door de mogelijkheden veel verder reiken dan gebruikelijk is. Ook in de techniek is de flexibiliteit terug te vinden. We werken hier met het open ACN Protocol, dus geen DMX meer. Dit systeem maakt mogelijk dat ieder gezelschap met zijn sturingsprotocol voor licht kan inpakken. Van der Woerd: "We lopen hiermee misschien voorop, maar dat vinden we niet het belangrijkste. Wel dat we de juiste keuzes maken om flexibel te zijn in de toekomst. De dimmers zijn bijvoorbeeld gedecentraliseerd en data en voeding zitten overal in het gebouw, het is overal af te takken."

Voor de communicatie naar het publiek, maar ook naar de artiesten wordt er ge-

communiceerd met LCD-schermen. Ze hebben gekozen voor Philips Adtraxion. Dit is een nieuw, zeer gebruiksvriendelijk systeem. Hierop kan men bijvoorbeeld trailers van voorstellingen laten zien en/of teksten en/of een klok.

AV-middelen

De aanwezigheid van av-apparatuur is gering, voornamelijk wordt dit gebruikt voor de verhueringen. Er is wel een klein basissetje voor vergaderingen aanwezig. Van der Woerd: "Afhankelijk van wat de klant wil, huren we dat in. De ontwikkelingen in deze markt zijn niet te volgen, die wereld gaat zo hard. Met licht en geluid doen we overigens hetzelfde. We hebben geen bewegende spots en dergelijke. We zijn van mening dat de basis goed moet zijn en daarbij kijken we wat we nodig hebben. Het is onnodig voor die enkele keer dat ik tien zenders gebruik, ze aan te schaffen. We hebben twee zenders in huis en die verdienen we voor een groot gedeelte terug via de verhuurmarkt. Meer zenders nodig? Een telefoontje is zo gepleegd."

Trends in theatertechniek

In vergelijking met toen Van der Woerd bij de Stadsschouwburg Eindhoven in dienst trad is het niveau van kennis en de daarmee gepaard gaande specialisatie veel hoger geworden. Hierdoor is beter geschoold personeel een vereiste en wordt er bij het aannamebeleid veel meer gekeken naar de opleiding. Dit betekent overigens niet dat men hier niet zuinig is op de 'oude garde'. Van der Woerd: "Deze mensen voegen een heel positieve bijdrage toe aan de exploitatie van het geheel. Hun ervaring is dan ook onmisbaar." De Stadsschouwburg Eindhoven oogst veel lof onder zowel publiek als technici. Van der Woerd: "Gastvrijheid en veiligheid staan bij ons hoog in het vaandel. We kijken eerst hoe iets wel kan in plaats van of het niet kan."

Tot slot

Tijdens de privatisering ontving de Schouwburg ongeveer 120.000 tot 130.000 bezoekers per jaar, nu zijn dit er zo'n 260.000. Als de verbouwing eind 2006 is afgerond en het nieuwe Parktheater per januari 2007 na een spetterende openingsweek een feit is, is het streven om door te groeien naar maar liefst 300.000 bezoekers. Het nieuwe Parktheater biedt dan naast een thuis voor vele bezoekers ook legio mogelijkheden voor bedrijfsfeesten en evenementen.